

07.4.7 MKR 07-7 Proseč pod Ještědem

Přírodní charakteristika.

MKR zahrnuje svažitou pestře modelovanou krajinu části svahů Ještědského hřebtu jihozápadně od Hlubockého a Rašovského hřebene s částí navazujícího Kopaninského hřebtu, což je členitá vrchovina se suky, klenbovými vrcholy, sedly a hřbety. Na severovýchodě je výraznou hranicí hlavní hřeben rozsáhlého hrástového hřebtu klesající od Černého vrchu (kupovitý suk o výšce 950 m n. m.) jihovýchodním směrem k Rašovskému sedlu (582 m n. m.), méně nápadný paralelní Kopaninský hřbet je rozbrázděný údolími mnoha menších potoků (Padouchovský, Prosečský, Ještědský, Bystrá) oddělujících jednotlivé části hřebtu směřujícího k Javorníku (683 m n. m.), mezi kterými vyniká na území MKR Kamenný (615 m n. m.), zalesněný suk tvaru výrazné nesouměrné kupy. Vrcholy se skalními útvary, balvanovými sutěmi, jeskyněmi (Liščí díra) a menšími lomy jsou převážně zalesněné smrkem s příměsí modřínu, buku, borovice, dubu, břízy či jeřábu. V nejvyšších polohách je určitý podíl přechodných lesokřovin s břízou, smrkem a jeřábem. Objevují se i plochy přirozenějších porostů, bučiny či suťové lesy. Nezalesněné enklávy a nižší polohy pokrývají druhově bohaté smilkové louky a horské sečené louky; na které navazuje mozaika luk a pastvin s vysokým podílem nelesní strukturní zeleně vč. vegetačních pásů na místě členění původní plužiny. Sídla vykazují množství zeleně zahrad, harmonicky navazující na okolní lesozemědělskou krajinu.

Kulturní a historická charakteristika.

MKR zahrnuje poměrně členěné území jižně od Hlubockého a Rašovského hřebene. Jedná se o krajinu na pomezí středověké a novověké kolonizace, ve které je řada menších venkovských sídel různých urbanistických forem, vesměs doložených od poloviny 16. století: údolní lánová ves Proseč pod Ještědem s první písemnou zmínkou v roce 1547, s místními částmi Domaslavice (1548, víska), Horka (1749, parcelační ulicovka), Javorník (1548, radiální lánová ves) a Padouchov (1547, víska), ves Jiříčkov (1539, nevyhraněný typ) a rekreační osada Pláně pod Ještědem, Rašovka (1537, rozptýlená ves) a víska Bystrá, Bohdánkov (1548, malá návesní ves) či Vlčetín (1547, rozptýlená ves) s osadou Horní Vlčetín a vískou Luhov. Sídlní struktura je tedy poměrně hustá, vesnice mají částečně dochovaná centra – byť narušená četnými přestavbami a novostavbami, s objekty lidové architektury (Rašovka, Bohdánkov), kapličkami (Proseč pod Ještědem, Bohdánkov, kaple sv. Antonína Paduánského se hřbitovem v Rašovce) a částečně dochovanou strukturou lesozemědělské krajiny s množstvím strukturní nelesní zeleně. Zejména vyšší polohy stoupající k Ještědskému hřebtu jsou členěny výraznými mezemi, pozůstatky původního členění plužiny a ještě výše se objevují rekreační objekty, turistické cesty, vleky a sportovní areály (Pláně pod Ještědem). Tato část podhůří byla zařazena mezi krajiny s částečně dochovanou krajinnou strukturou (kategorie „B“). Krajinnou strukturu doplňují křížky, pomníky, sochy (Immaculata v Bohdánkově z roku 1778) či pozůstatky těžby vápence (Čihadník).

Vizuální charakteristika.

Místem krajinného rázu (MKR) jsou jihozápadní svahy Ještědsko – kozákovského hřebtu v úseku Prosečské části Prosečsko – frýdštejnských hřbetů. Jedná se o lesnaté svahy i níže navazující otevřené plochy luk a pastvin, rozčleněné terénem horských úbočí i množstvím drobnější lesní zeleně a mimolesní zelení. Do členitých okrajů lesních porostů hřebenových ploch vysoko zabíhají enklávy kulturního bezlesí a v úseku Rašovského hřebene dostupuje bezlesí až do nejvyšších poloh. Vzniká tak krajinná struktura, vynikající proměnlivostí, živostí a dynamikou, ve které zástavba sídel harmonicky prolíná mozaikou krajinné struktury. Proseč od Ještědem navazuje v horní části na dochovanou strukturu členění historické plužiny,

vyjádřenou vrstevnicovými liniemi mimolesní zeleně, podobně – jako v menší míře – u Padouchova. Z otevřených poloh se otevírají jedinečné pohledy na Českokubsko a na Českolipsko – na výrazné vulkanické dominanty scénicky působivé krajiny. Svahy se vyznačují i uzavřenějšími polohami zahlubujících se údolí vodotečí (Rašovka a její přítoky, Ještědský potok). Atraktivní scenérie nabízí nejenom celkové panoramatické pohledy na Proseč a Domaslavice z podhůří, ale té harmonické prostředí drobných sídel a samot – Padouchova, Horního Vlčetína, lokality Bláto, Trhovka a jiných.

Znaky jednotlivých charakteristik krajinného rázu pro vymezené MKR jsou klasifikované v následující tabulce.

MKR 07-7 Proseč pod Ještědem		klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle ceny
Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky		+ pozitivní	XXX zásadní	XXX jedinečný
		O neutrální	XX spouštěcí	XX význačný
		N negativní	X doplňující	X běžný
1	Bohatě členitý výrazný reliéf na pomezí Hlubockého a Kopaninského hřbetu ve střední a jihovýchodní části Ještědského hřbetu	+	XXX	X
2	Rozsáhlé jehličnaté, zejména smrkové, a smíšené lesy s plochami druhově přirozených bučin, suťových lesů a lesokřovin	+	XXX	XX
3	Louky a pastviny vč. horských sečených luk	+	XX	XX
4	Množství nelesní krajinné zeleně v lesozemědělské krajině vč. vegetačních pásů členících původní historickou pluzinu a bohatě modelovaných lesních okrajů	+	XX	XX
5	Sídelní zeleň (zeleň veřejných prostranství, zahrad rodinných domů, rekreačních ploch, sadů ad.)	+	XX	X
6	Skalní útvary, jeskyně a menší lomy v lesích	+	X	XX
7	Řada horních toků a pramenišť mnoha potoků (Padouchovský, Prosečský, Ještědský, Bystrá) vč. břehových porostů a vegetačních doprovodů	+	X	XX
Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky		dle projevu	dle významu	dle ceny
1	Částečně dochovaná urbanistická struktura menších vesnic a výseků různých půdorysných typů (např. Rašovka – dochovaná struktura)	+	XX	XX
2	Částečně dochovaná převážně novověká sídelní struktura řady větších a menších vsí doložených vesměs z 16. století	O	XX	X
3	Řada dochovaných objektů lidové architektury v Rašovce	+	XX	XXX
4	Částečně dochovaná krajinná struktura vč. členění historické pluziny v podhůří Ještědského hřbetu, vedení cest, rozložení lesů a bezlesí ad.	+	XXX	XX
5	Drobná sakrální architektura v sídlech i v krajině (kapličky, kříže, pomníky)	+	X	X
6	Rekreační a turistický charakter tradiční oblasti Ještědského hřebene s rekreačními objekty	O	X	X

MKR 07-7 Proseč pod Ještědem		Klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky		dle projevu	dle významu	dle cennosti
1	Estetická působivost mozaiky lesů, krajinné struktury a zástavby jihozápadního svahu Rašovského hřbetu a prosečské části Prosečsko – frýdštejnských hřbetů	+	XX	XX
2	Dochovanost struktury členění historické plužiny v horní části Proseče a kolem Padouchova	+	XX	XXX
3	Jedinečné výhledy z otevřených poloh luk do krajiny Českodubská a Českolipska	+	XX	XXX
4	Mimořádně harmonické zapojení částí zástavby do krajiny (Padouchov, Bláto, samoty u Proseče- Trhová)	+	XX	XX
5	Krajinářsko-estetické hodnoty dílčích scénérií údolí vodotečí (Rašovky, Ještědský potok), členící svahy a provázené zelenými koridory a lesními porosty	+	X	XX

Návrh ochranných opatření:

- Ochrana dochovaných harmonických vztahů a harmonického měřítko krajiny s plynulým zapojením zástavby do krajinného rámce
- Respektování převládajícího charakteru zástavby – forem, měřítko a objemů
- Vyloučení kompaktních forem nové zástavby – zástavba je možná pouze v návaznosti na existující urbanistickou strukturu (půdorysnou a hmotovou)
- Zachování struktury mimolesní zeleně, zejména s ohledem na dochované stopy členění historické plužiny u Proseče a Padouchova